

*К. Сорока,
студентка,
О. Гуманкова,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуальність проблеми. Євроінтеграційні процеси актуалізують проблему підвищення ефективності ранньої іншомовної освіти. Важливим є створення сприятливих умов для оптимізації процесу формування основ англомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи. Відповідно, актуальності набуває проблема пошуку методів та технологій, які дозволять активізувати учнів у навчальному процесі, сформувати у них стійкий пізнавальний інтерес до вивчення англійської мови.

Аналіз досліджень. Питання розвитку пізнавального інтересу учнів завжди було в центрі уваги педагогів, а саме: Н. Бібик, Б. Друзя, Л. Василенко, О. Киричука, О. Савченко, М. Савчин, Л. Сапунова та інших. Зазначені науковці підкреслюють провідну роль пізнавальних інтересів в процесі реалізації навчальної діяльності учнів, засвоєнні ними змісту освіти. Це повною мірою може бути віднесено і до засвоєння учнями змісту іншомовної освіти.

Метою статті є привернення уваги до можливості використання інтерактивних методів навчання як засобу розвитку пізнавальних інтересів учнів на уроках англійської мови в початковій школі.

Виклад основного матеріалу. У Проєкті Ради Європи "Сучасні мови" передбачено підвищення ефективності навчання іноземних мов за рахунок використання передових методів і технологій, методів активізації пізнавальної діяльності учнів [2].

Особливо ефективним засобом підвищення інтересу учнів до вивчення англійської мови, а відтак, засобом їх активізації у процесі організації іншомовного навчання є використання інтерактивних методів та технологій. Проблему застосування інтерактивних технологій навчання досліджували М. Башмаков, Г. Бермус, Л. Калашніков, О. Комар, Т. Кравченко, О. Пометун та інші. Науковці всебічно обґрунтовували доцільність застосування таких методів та технологій в навчальному процесі.

Більшість дослідників вважають, що характерною рисою інтерактивного навчання є те, що в освітній процес залучаються всі учні, кожен робить свій внесок, відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності. О. Пометун відмічає, що інтерактивне навчання це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють [4: 19].

Процес навчання, побудований на інтерактивних засадах набуває особистісної значущості для школярів, стає цікавим та захоплюючим, що дозволяє сформулювати та підтримувати стійкі пізнавальні інтереси до засвоєння предметного змісту освіти в цілому та змісту конкретної навчальної дисципліни зокрема. Зазначене повною мірою може бути співвіднесено і з питанням вивчення іноземної мови.

Науковці розподіляють інтерактивні технології на чотири групи (залежить від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів):

- інтерактивні технології колективно-групового навчання – технології, що передбачають одночасну спільну (фронтальну) роботу всього класу;
- інтерактивні технології кооперативного навчання - організація навчання у малих групах учнів, об'єднаних спільною навчальною метою або роботи учнів в парах, трійках;
- технології ситуативного моделювання – побудова навчального процесу за допомогою залучення учнів до гри, передусім ігрове моделювання явищ, що вивчаються;
- технології опрацювання дискусійних питань – широке публічне обговорення якогось суперечливого або проблемного питання [1: 10].

Під час організації вивчення англійської мови, з метою формування стійких пізнавальних інтересів учнів найбільш потужного потенціалу набувають саме інтерактивні технології кооперативного навчання, які дозволяють інтегрувати елементи проєктної роботи в іншомовний освітній процес.

Кооперативний метод групового навчання має такі ознаки: всі учасники групи об'єднані однією метою; у групі розподілено працю, функції та обов'язки кожного члена; між учасниками панує співпраця і дружба взаємодопомога; учні цінують і поважають працю всіх і кожного зокрема; обсяг роботи, виконаний групою, завжди об'ємніший за обсяг роботи, виконаної кожним її членом чи частиною групи [5: 13].

Участь учнів у виконанні групових проєктів на уроках англійської мови не тільки оптимізує формування основ англійської комунікативної компетентності, а й дозволяє підвищити пізнавальні інтереси дітей до змісту навчання. На уроках англійської мови доцільним є звернення до реалізації творчих, дослідницьких, практико-орієнтованих проєктів, тематика яких не тільки є пов'язаною з програмним змістом навчання, а й відповідає віковим інтересам учнів, задовольняє їх потребу у реалізації своїх здібностей.

До методів кооперативно-групового навчання, які сприяють підвищенню інтересів учнів до процесу вивчення іноземної мови належать також інтерактивні технології: «акваріум», «синтез думок».

Метод кооперативного навчання може бути реалізовано і завдяки навчальній діяльності учнів в парах, трійках.

Ефективності в контексті нашого дослідження набувають такі види навчальної діяльності учнів в парах: діалоги з партнером, взаємоперевірка домашньої роботи, формат інтерв'ю, спільна розробка запитань або завдань по темі для інших учнів тощо. Робота в ротаційних трійках також сприяє активізації пізнавальних інтересів учнів оскільки передбачає обговорення матеріалу з метою

його осмислення, засвоєння та закріплення із представниками різних груп, обмін інформацією та точками зору [3].

Активізують учнів у навчальному процесі, викликають інтерес й інтерактивні методи колективно-групового навчання.

Використання загальновідомих методів, таких як «мікрофон», «незакінчені речення», «мозковий штурм», «дерево рішень» викликає інтерес учнів, оскільки ці методи дозволяють висловлювати дітям власні погляди, надавати оцінки, приймати рішення, тобто, відчувати себе повноцінними партнерами у спілкуванні з вчителем та іншими учнями.

Важко переоцінити позитивний вплив інтерактивних методів, які включають ситуативне моделювання на процес іншомовного навчання. Учні з великим інтересом залучаються до програвання різноманітних життєвих ситуацій, реалізуючи себе у різних ролях та соціальних контекстах. Із захопленням інсценують реальні ситуації та приймають участь в іграх симуляціях та імітаціях.

Висновок. Використання інтерактивних методів та технологій навчання дозволяє оптимізувати формування основ англomовної комунікативної компетентності учнів початкової школи. Крім того стає засобом розвитку пізнавальних інтересів учнів оскільки дозволяє залучити дітей до активних форм пізнання, яке ґрунтується на співпраці та взаємодії з іншими учнями, партнерських засадах, де використання іноземної мови набуває особистісної значущості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванішева С. Форми та методи інтерактивного навчання // Початкова школа. – 2006. – № 3. – С. 9-11.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с. 49
3. Пометун О. Активні й інтерактивні методи навчання: до питання про диференціацію понять // Шлях освіти. – 2004. – № 3. – С.10-15.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 192с.
5. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / авт. упор. І. Дивакова. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 180 с.